

Pavel Čech: A

Úvod

Kniha je komiksem beze slov na téma totalita. Při četbě knihy „A“ se děti toho mnoho naučí o historii, o attributech každé totality, aniž bychom didaktický účel četby zmiňovali. Otázky přicházejí při čtení knihy jaksí spontánně. Totalita je vyjádřená diktaturou písmene A, hyperrealistické obrázky oblíbeného autora poskytují dětem i dospělým mnoho příležitostí k rozhovorům. Důležité je, že plnohodnotně se tentokrát budou moci zapojit i děti, kterým dělá čtení souvislého textu zatím potíže.

Ideální metoda pro četbu této knihy je „čtení s otázkami“, pro pokročilejší skupinu lze do reflexe po četbě zařadit „filozofii pro děti“.

Cíle

- **Žáci dešifrují z komixu beze slov příběh chlapce.**
- **Žáci kladou otázky a hledají na ně odpovědi.**
- **Žáci poznávají, co všechno je součástí totalitního režimu (totalitního vládnutí).**

Pomůcky: Kniha Pavla Čecha: A (papíry, fixy)

Zadání před četbou

Podívejte se na přední i zadní obálku knihy, nečtěte anotaci a předvídejte, o čem by mohla kniha „A“ být.

2.krok (není nutný, je pro pokročilejší žáky)

Když se řekne totalita – co tě napadne?

Pojmy či informace mohou žáci napsat do ALFA BOXU.

Alfa box je tabulka, v níž je v každém políčku písmeno abecedy. Žáci do políčka vepisují slova/výroky, které začínají patřičným písmenem. Cílem je obsadit co nejvíce políček. Žáci do alfa boxu připisují další pojmy/výroky i během četby a po četbě.

Během četby

Žáci čtou knihu ve dvojicích, vzájemně si sdělují, co vidí na obrázcích, dešifrují příběh, kladou si vzájemně nad obrázky otázky, otázky směřují také přítomným dospělým, (případně připisují do alfa boxu další pojmy (výroky), které se váží k totalitě.

Po četbě

(Žáci doplní alfa box, pokud s ním pracovali od začátku)

Filozofie pro děti

1. Čas k zamyšlení

Poté, co se žáci seznámili s celou knihou, měli by dostat čas na samostatné přemýšlení o právě přečtené knize. Např. si mohou založit části textu, které je zaujaly.

Každý si zapíše tři myšlenky, které jsou pro příběh klíčové. Následuje sdílení myšlenek ve dvojicích či trojicích.

2. Tvoření otázek

Každý žák si zapíše otázku, která ho k tématu napadá a o které by chtěl s ostatními diskutovat. Následuje sdílení otázek v menších skupinkách. Skupinka vybere jednu otázku, o které by chtěla diskutovat a napíše ji na velký papír.

3. Představení otázek

Skupinky prezentují otázku v plénu a vysvětlí ostatním, proč by chtěly diskutovat zrovna o ní. Otázky se vystaví na viditelném místě.

4. Volba otázky

Všichni pak hlasují o otázce, která podle nich povede k nejzajímavější a nejplodnější diskusi. Může se jednat o hlasování tajné – skupina se postaví do kruhu tak, aby všichni byli zády k jeho středu. Moderátor čte postupně všechny otázky a studenti hlasují zvednutím palce za zády. K dispozici mají libovolný počet hlasů.

Po představení vítězné otázky se skupina shodne, jaká pravidla budou během diskuze dodržována.

5. První myšlenky

Po zvolení vítězné otázky je požádán autor či celá skupina, aby otázku uvedla a vysvětlila, jak a proč k ní dospěla a jak si na ni sami odpovídají.

6. Rozvíjení myšlenek

Po představení otázky následuje společné zkoumání otázky, skupina by měla své nápady rozvíjet a ponořit se do nich hlouběji. Moderátor (učitel/knihovník) se může zeptat, kdo by se chtěl k úvodnímu vysvětlení vyjádřit. Žáky je dobré vybídnout k tomu, aby na jednotlivé argumenty navazovali (např. „souhlasím s ... , protože..., nesouhlasím s ... , protože..., „rád bych se vrátil zpět k...“, „chci se zeptat...“)

7. Závěrečné zamyšlení

Pokud se už diskuze vyčerpala nebo již uplynul čas pro ni, následuje shrnutí diskuze. Žáci si zapíší tři vyřčené argumenty, se kterými souhlasili a tři, se kterými nesouhlasili. Na závěr jsou

všichni vyzváni, aby sdělili své závěrečné myšlenky. Autor otázky sdílí svoji myšlenku jako poslední.

- Takto lze pokračovat i s dalšími otázkami, dle počtu hlasů při hlasování.

8. Ohlédnutí za procesem

Následuje zhodnocení toho, jak celé setkání zkoumajícího společenství proběhlo. Žáci si zapíší a sdílí odpovědi na otázky:

- Donutila mě lekce k přemýšlení?
- Pomohla mi uvažovat o tématu jinak nebo hlouběji?
- Vytvořili jsme ohleduplnou atmosféru?
- Přispívali jsme do diskuze konstruktivním způsobem?
- Zažili jsme pocit „společného tvoření“?

Vypracovala: Nina Rutová